

Implikacje kryzysu COVID-19 dla przestrzennej integracji rynków rolno-żywnościowych oraz funkcjonowania łańcuchów dostaw na świecie, ze szczególnym uwzględnieniem Polski

Towary rolno-żywnościowe należą do kluczowych dóbr zaspokajających podstawowe potrzeby człowieka. Z uwagi na ograniczenia klimatyczno-glebowe produkcja rolna nie jest rozłożona równomiernie w ujęciu geograficznym, stąd istnieje konieczność prowadzenia wymiany między regionami nadwyżkowymi, a regionami charakteryzującymi się niedoborami. Równowaga taka jest jednak dosyć wrażliwa na pojawiające się szoki polityczne, ekonomiczne czy klimatyczno-środowiskowe. Te ostatnie, w tym wynikające z wystąpienia klęsk żywiołowych lub epidemicznych, odgrywają coraz większe znaczenie, prowadząc do zaburzeń procesów przestrzennej integracji rynków rolno-żywnościowych oraz wpływając na funkcjonowanie lokalnych i globalnych łańcuchów dostaw żywności.

Zagrożenie epidemiczne wywołane wirusem SARS-CoV-2, które pojawiło się na początku 2020 roku, ma charakter globalnego szoku popytowo-podażowego wywołującego zarówno globalne, jak i lokalne konsekwencje ekonomiczne. Wprowadzone na skutek pandemii ograniczenia w przepływie towarów, usług i czynników produkcji, prowadzące do osłabienia przestrzennej integracji rynków rolno-żywnościowych, mogą mieć poważne reperkusje dla bezpieczeństwa żywnościowego wielu regionów. W związku z tym, **celem głównym projektu jest zidentyfikowanie ekonomicznych skutków kryzysu COVID-19 dla przestrzennej integracji rynków rolno-żywnościowych oraz funkcjonowania łańcuchów dostaw żywności na świecie, ze szczególnym uwzględnieniem Polski.** W projekcie zostaną przeprowadzone **analizy ex post** dotyczące dotychczasowego przebiegu procesów przestrzennej integracji na rynkach rolno-żywnościowych na świecie, przed i po epidemii COVID-19 oraz ekonomiczno-społecznych konsekwencji dla funkcjonowania łańcuchów dostaw i bezpieczeństwa żywnościowego w skali lokalnej, regionalnej i globalnej. W kolejnym etapie badań zostanie wykonana **analiza ex-ante** wybranych potencjalnych scenariuszy rozwoju kryzysu COVID-19 i jego konsekwencji dla uczestników rynku, łańcuchów dostaw oraz bezpieczeństwa żywnościowego na świecie i w Polsce. Podjęte badania będą się mieściły w obszarze ekonomii porównawczej i będą obejmowały zarówno kraje silnie dotknięte kryzysem COVID-19, jak i takie, w których przebieg epidemii jest łagodniejszy. Uwzględnione zostaną kraje o różnym poziomie rozwoju gospodarczego oraz pozycji w handlu (eksporterzy vs importerzy netto). W ten sposób skonfrontowane zostanie oddziaływanie szoku w postaci badanego zagrożenia epidemicznego na funkcjonowanie rynków rolno-żywnościowych i łańcuchów dostaw w państwach zmagających się z brakiem bezpieczeństwa żywnościowego oraz w krajach z nadwyżkami żywności. Na podstawie wyników badań oraz dyskusji w panelach ekspertów zostaną opracowane **rekomendacje dotyczące rozwiązań instytucjonalnych** służących minimalizowaniu negatywnych konsekwencji kryzysu COVID-19 dla sektora rolno-żywnościowego.

Uzyskane **wyniki badań wypełnią istniejącą lukę informacyjną i wzbogacą stan wiedzy w zakresie mechanizmów funkcjonowania rynków rolno-żywnościowych i kształtowania międzynarodowej pozycji konkurencyjnej w warunkach wstrząsu wywołanego zagrożeniem epidemicznym.** W ten sposób wyniki badań zrealizowanych w ramach projektu **wpiszą się w badania podstawowe** i przyczynią do rozwoju ekonomii rolnej, teorii integracji gospodarczej i teorii handlu międzynarodowego. W projekcie zostaną wykorzystane **metody analizy jakościowej i ilościowej**, w tym modele szeregów czasowych, modele równowagi cząstkowej i ogólnej (AGMEMOD i GTAP) oraz Sieci Bayesowskie (BBN). Narzędzia te zostaną wyspecyfikowane lub zaadaptowane do potrzeb oceny wielowymiarowych konsekwencji ekonomicznych kryzysu COVID-19 w sektorze rolno-żywnościowym.

Potrzeba i nowatorski charakter badań wynika z kilku powodów. Po pierwsze, ze względu na stosunkowo krótki okres od wybuchu kryzysu COVID-19, nie podjęto jeszcze kompleksowych badań naukowych na temat potencjalnych ekonomicznych skutków pandemii dla wrażliwego na taki szok sektora rolno-żywnościowego. Po drugie, kryzys COVID-19 ma charakter globalnego szoku popytowo-podażowego o niespotykanej dotąd sile oddziaływania na gospodarkę, który może istotnie zaburzyć dotychczasowy mechanizm kształtowania równowagi rynkowej oraz model funkcjonowania łańcuchów dostaw. Po trzecie, ekonomiczne skutki kryzysu COVID-19 będą determinowane wieloma czynnikami ekonomicznymi i pozaekonomicznymi, co czyni badania interesującymi w wymiarze teoretyczno-poznawczym. Podjęte **badania są więc uzasadnione z naukowego punktu widzenia, a jednocześnie odpowiadają na bieżące potrzeby życia społeczno-gospodarczego.**